

ខតិវបេល់ខោរកុងនគ្គលូទីជួន Joseph A. Mussomeli ខោរកុងនគ្គលូទីជួន

សាស្ត្រិកាសំខោលពួកខ័ណ្ឌរក្សាទម្ពៃន

ថ្ងៃទី ២៨ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៦

ស្មើ - ខ្លឹមកិត្តិយសសូមស្តាកមនីអស់លោក លោកស្រីទាំងអស់ត្រូវដែលបានមកការនៅបស់ខ្លឹមខ្លះ ។ កាលពីប៉ុន្មានខែមុននេះ មានជននៅត្រង់ដោយលោកស្រីខ្លឹមកិត្តិយស់ត្រូវដែលអស់លោក លោកស្រីកំពុងតែអង្គយនេះ ហើយខ្លឹមនិយាយទៅការនៅពួកគេពីរឿងដែលខ្លួនដែលបំផុតមួយនេះប្រចាំសប្តាហ្មោះ ២០ មិនទាន់បានឡើលទោសទៅឡើយអស់រយៈកាល ៣០ ឆ្នាំមកហើយ ។ ដូចយើងទាំងអស់បានត្រូវដោយបើយ តួអរយៈកាលចន្លោះពីថ្ងៃទី ១៧ ខែ មេសា ឆ្នាំ ១៩៧៤ ដល់ថ្ងៃទី ៣ មករា ឆ្នាំ ១៩៧៤ - -ដែលជារយៈកាលមិនដល់ ៤ ឆ្នាំដែល - - ពួកខ្លឹមកិត្តិយស់ត្រូវដោយបើយ និងសំណាប់ដឹងដាតិខ្លួនដែលជាបុរាណជាតិរបស់គេអស់ចំនួនជាង ២ លាននាក់ ។ នៅពេលនោះ ត្រូវនរណាម្នាក់មានសុវត្ថិភាពទេ មិនថាជាម វេរពណាម ព្រះសង្គ អ្នករស់នៅទីក្រុង អ្នកមានសញ្ញាប័ត្រ ឬ អ្នកពាក់វេនតារេ ។ អ្នកទាំងនេះនិងមនុស្សដែលជាប្រជុំទេ - - រមជាមួយនឹងគ្រូសាររបស់គេដឹង - - ត្រូវបានការបំសំណាប់នៅក្នុងអំពើប្រជុំយុទ្ធសាសនីមួយដែលអារក្រាសបំផុតនិងមិនដែលមានពីមុនមក ។

តើមានអ្នកខ្លួនិយាយថាគារបំពើអ្នកទាំងនោះកើតឡើងយុរមកហើយ ហើយយើងតួរវេតិយប់និយាយពីរឿងនគតិកាល ។ តើនិយាយថាទាយើងតួររក្សាបេលកមិលទៅនានាតំ យើងមិនត្រូវចំណាយលូយដោលលើការកាត់គីទេ ហើយគេនិយាយទេរៀងតែ លូយនេះគួរតែយកទៅប្រើដើម្បីទិញស្រែប្រើប្រាស់ការដែងទំនួន សុខភាពដល់អ្នក ឱ្យឲ្យពួកខ្លួនដឹង ។ ពីតែមនបើយថា អ្នកក្រុងតែឡើលបានស្រែប្រើប្រាស់ការបើយអ្នកឱ្យត្រូវដែឡើលបានការ ដែងទំសុខភាព ។ តើ យើងបានតែត្រីមបុណ្យឯធម៌ទេបី? តើយើងត្រូវការតែបុណ្យឯធម៌ទេ? តើ រឿងសំខាន់មានតែត្រីមការរោងកញ្ហានស្រែប្រើប្រាស់ការបើយទេ?

មានយុវជនយុវជនប្រចាំគីឡូមិត្តិនិយាយថា: "មនុស្សមិនមែនរស់ដោយសារតែប៉ុងមួយមុខនោះទេ" ។ យើងទាំងអស់ត្រូវបានបើយថាទាយើងនេះមាននំយ៉ាងដូចមេដូចនោះ ពោលគឺថាយើងមិនមែនជាសត្វដែលមានចំណាយដែលស្រកយុវជនការពាមរបៀបស្ថិតនោះទេ ។ ការដែលមានការបើយមុខមិនអាចបំពេញការស្រកយុវជនទាំងអស់របស់យើងបានទេ ។ មនុស្សគឺជាសត្វលោកដែលមានវិញ្ញាបនិងសិលជមិ ។ តើមានអ្នកនិយាយថា យើងមិនគួរមានវត្ថុអាកាមទេ? តើមានអ្នកនិយាយថាយើងតួរវេតិយប់នៅប៉ោះ

នូវវិបាទសាសនាឌ្លៃនិងវិបាទសាបនាអីស្សាមទេ ពីព្រះចារេគ្រឹណវិធីកណ្តុយទាំងនេះទៅទីពួកស្រែរដែល
អាយអ្នកដែល កំពុងផែលពេជ្យកញ្ចានទៅវិញមេនទេ? ភាគច្រើននៃពួកយើងទាំងអស់ត្រាផិនិត្យ យើងមាន
ការស្រែរកញ្ចានដែលកង្វៀនិត្ត ដែលគោរពតែបំពេញ ហើយយើងដឹងដឹងដែរថារវាទូអាមេរិក និង ព្រះវិបាទ
ធម្មៃសាសនាថ្មីបំពេញការស្រែរកញ្ចាននោះ ។

មនុស្សស្រែរកញ្ចានអីដើរឡើងទេវត យ៉ាងហេរាបណាស់ក៏សំខាន់ស្ថិនឹងរាបារដែរ ។ យើងស្រែរកញ្ចាន
ចង់បានយុត្តិធម៌ ។ ហើយវាយូរពេកហើយដែលយើងចិនបានទទួលយុត្តិធម៌ ។ មានតែក្នុងរាលិបទប្រលៀប
ពួកសាសនីនៅកម្ពុជាដែលក្នុងនោះគឺនិទានការនាំយកជនមានកំហុសមកាត់ទោស ។ របៀប
តាំងពិស់ម៉ោងកាត់ទោសជនខ្លួននៅ Nuremberg រហូតមកដល់គុណភាពអន្តរជាតិនាពេលចិត្តនេះដែលបាន
កាត់ទោសមេយាតករសំណាប់រាយនៅប្រទេសស៊ីរបិនុវិវាទ ដោយ យើងចាត់ជនរងគ្រោះ ត្រូវរបស់គឺនិង
សហគមន៍អន្តរជាតិទទួលបានយុត្តិធម៌ខ្លួន ដែលនោះគឺជាការផ្តល់នោះទេ ។ ចំណោកនៅកម្ពុជា
គឺនិទានការនាំយើងបានយុត្តិធម៌ឈាមយុត្តិធម៌ដែលផ្តល់អាយនោះឡើយទេ ។

អ្នកខ្លះអេអាយការចាយវាយជីវាកាដែលកំពុងខ្សោតទៅលើបទខ្លួនគ្រឿងដែលប្រព្រឹត្តិភាពពី ៣០
ឆ្នាំមុន គឺជារឿងដែលគូររោយចង់សិច តែខ្ញុំសង្ឃឹមថាបានដែនខ្លះរាជការច្រើនមិនយល់ស្របតាមការអេវាន
នេះទេ ។ នៅកម្ពុជា អ្នកដែលទទួលខុសត្រូវចំពោះអំពើប្រលៀបពួកសាសនី ជាទូទៅកំពុងរស់នៅដោយមាន
សុវត្ថិភាព សិរិភាព ហើយចំមទាំងសម្បរសប្បាយឡើតដែង នៅក្នុងចំណោមមនុស្សដែលគេបានធ្វើបាប ។
ត្រានត្រូវរបាយការណាមួយនៅកម្ពុជាដែលមិនទទួលរងការប៉ែនបោះដោយសារអំពើប្រលៀបពួកសាសនីទេ ។ ពួកខ្លះ
ក្របាយបានប្រកាសថាគារនាំប្រទេសកម្ពុជានៅក្នុងក្រុងសម្រាប់គេបានលើក ។ ការរំបក
បាក់របស់ប្រទេសកម្ពុជាមានមិនត្រូវមែនជាប់ចំណុចបែកបាក់ ។ ការរំបក
បាក់របស់ប្រទេសកម្ពុជាមានមិនត្រូវមែនជាប់ចំណុចបែកបាក់ ។ វាមានប៉ែនបោះដែង
ដែរទៅលើទីកន្លែងស្ថានវិញ ។ គុណវិបត្តិនៃប្រទេសកម្ពុជានៅក្នុងសម្រាប់ទាំងអស់នេះ របៀប — របៀប
រក្សាទុកដល់ការជាប់ចំណុចបែកបាក់ ។ ពីការនាំប៉ែនបោះដែលជាប់ចំណុចបែកបាក់ ។ វិប្បុជមិនទណ្ឌ
ពាណិជ្ជកម្ម ពេជ្យកញ្ចានទៅទីនេះប៉ែនបោះដែលជាប់ចំណុចបែកបាក់ ។ វិប្បុជមិនទណ្ឌ
ការ (ភាពរួមទេស) ដែលយើងយើងបាននៅទីនេះប៉ែនបោះដែលជាប់ចំណុចបែកបាក់ ។ វិប្បុជមិនទណ្ឌ
ប្រជាធិបតេយ្យដែលធ្វើថារាមិនដែលមានបទខ្លួនគ្រឿងដែលរហូតដល់ត្រូវទទួលទណ្ឌកម្ពុជានេះទេ និងថា

អ្នកដែលខ្សោយតីវាមធុនូលយកបានហើយ ពីព្រះថាទោដាយៗណាតី កំរាយធនដល់ថ្នាក់អារក្រកជាងអ្នកដែលពួកខ្លះរក្របាមបានទី — ហើយនៅត្រូចខ្សោតនេះទេ ។

វានឹងនៅតែមានឧបសគ្គចំណែកដែលដឹងរឿងលើវិនិច្ឆ័ន់មុខនិងកំទែងសំរាប់កម្ពុជា រហូតទាល់តែមានការផ្តល់យុត្តិធម៌នៅក្នុងកិរិតពាណិជ្ជកម្មយោនោះ ។ តែយាតករករាន់តែចាស់ហើយ ។ មួយទសវត្ថុទ្រូវត្រួតពួកគេប្រហែលនឹងស្ថាប់ដោយស្រួលម៉ាស៊ីនដោយសុខសាន្ត ។ តាមឱកទីបែនពីស្ថាប់សង្គមប៉ុមុននេះទេ ។ ការស្ថាប់នេះ ដែលបានរៀបចំឡើងក្នុងហើយពីប្រជាធិបតេយ្យដែលជាប្រជិននូវវិវតិនិងសុភាគមួលរបស់គោ នៅពេលនេះទៀត បានរៀបចំឡើងក្នុងវិបាលនូវឱកាសបានទទួលយុត្តិធម៌ ។

ជាមនុស្សដែលមានភាពរាងវិវឌុស ជាមិត្តដែលមានភាពឯងជាមនុស្សនិងជាមនុស្សនៅពេលមានស្ថាផិលេបដែលស្ថាប់ អីដឹង ដើរឲ្យដែលនៅក្នុងសង្គមគេប្រើប្រាស់ស្ថាប់គាត់ថាគាត់ ។ មុក ទំនងជាមួកទទួលខុសត្រូវដោយជាតិលេបចំពេះការការប់សំណាប់មនុស្សដែលជាតិរបស់គាត់រាប់មុននោះ ។ អ្នកជិតខាងនីងអតិតសមិត្តរបស់គាត់បានយើន្នោះពេលនៅក្នុងបានយើន្នោះហើយទៀត ដែលគេត្រូវដើរឲ្យរោគយុទ្ធសាស្ត្រការការពីកីឡាយដើរទៅមុខ ហើយជាបោតុណុលដើរឲ្យរោគយុទ្ធសាស្ត្រការការសោកស្រាយដែលគេមិនអាចនាំខ្លួនគា មុកមកការពីទោសបាន៖ មេយាតករដែលសំណាប់មនុស្សទាំងបួនទៅបែរជាប្រាក់តែមានលេខាមួយតាមការការពីកីឡាយដើរទៅមុខប្រើប្រាស់អ្នកដែឡៅ វិញ ។ ក្នុងនាមជាមួកនិពន្ធម្នាក់ដែលការពីសាសនាការាតូលិក Thomas Merton បានដែឡៅពីពួកណាសីដោយបានហេតុកម្នាក់សំណាប់គេទាំងនោះថាគារការពីអារក្រកដែលធ្វើរោគយើនដើរជាក់ទៅខ្លួនថាមនុស្សត្រូវដែលប្រព្រឹត្តបទខ្សោត្រូវបែបនេះទេ ។ មានតែមនុស្សនូវតិនិមិនមនុស្សមានចិត្តសាបករទីបែន្នូចចេះទៅកែវិត ។ តែអ្នកដែលធ្វើរោគយុទ្ធសាស្ត្រ ពិតប្រាកដនៃបទខ្សោត្រូវទាំងនេះ ដូចដែល Merton បានចងុលុបង្ហាញមក គឺថា អ្នកប្រព្រឹត្តការការពីកីឡាយដើរទៅមនុស្សនិងមនុស្សបានចិត្តសាបករតាមរបៀបមនុស្សនូវតិនិមិនដែលគេបានដែឡៅនេះទេ ។

តើការប្រកប្រានយុត្តិធមិរបស់យើងអាចបំពេញ យ៉ាងដូចមេដ ហើយតុលាការមិនបន្ថាការដោរទេ នោះ? ហើយតុលាការនៅតែពន្លាបេលតទៅទៀតទេ? ហើយជាមាន កំហុសពីបទខ្សោត្រូវនេះនៅតែត្រូវបាន នូចក្បាតិរោគយស់នៅរហូតដែលជីវិត ក្នុងភាពសុខប្រុឆល ដោយមិន ដែលទទួលស្ថាប់អំពើយុទ្ធនឹងប្រស់ខ្លួន បុទ្ធបាយការទទួលខុសត្រូវចំពេះអំពើដីក្នុងរោគយុទ្ធនឹងប្រស់ខ្លួន ជាតិរបស់គោនោះ ។

អ្នកទាំងឡាយដែលបានស្វាប់និងអ្នកទាំងឡាយដែលបានរងគ្រោះការស្វាប់និងការយើងបាប
របស់គេត្រូវការយុត្តិធម៌និងការស្ថិតិថត ។ ជនរងគ្រោះដោយអំពើប្រលៀបញ្ចុជសាសន៍សមនិងទទួលបាន
យុត្តិធមិ ។ ។ ជនរងគ្រោះដោយអំពើប្រលៀបញ្ចុជសាសន៍ខាមចារយុត្តិធមិ ។ ប្រជាធនកម្មជាត្រូវការបំពេញ
សេចក្តីផ្លូវការយុត្តិធមិរបស់គេ ។